

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-4-75
Karar Sayısı : 12-20/521-155
Karar Tarihi : 12.04.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Muhammed GÜNDOĞDU

C. BAŞVURUDA

BULUNAN

: Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.
Basın Ekspres Yolu No:2 34660 Halkalı/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Türkiye ile Kazakistan arasında imzalanan ikili hava taşımacılığı anlaşmasında yer alan rekabete aykırı hükümlerin Rekabet Hukuku çerçevesinde değerlendirilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 20.02.2012 tarih ve 1456 sayılı ile giren başvuru üzerine, 02.04.2012 tarih ve 2012-4-75/BN sayılı Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. tarafından, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşması'nın ilgili maddelerinin uygulanmasında hukuka aykırılık bulunmadığı; bununla beraber, yabancı ülkelerle yapılan ikili hava ulaştırma anlaşmalarında rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı düzenlemeler yapılmasından özenle kaçınılmasının dış hat tarifeli yolcu taşımacılığı piyasasında daha rekabetçi bir ortamın tesisi açısından olumlu etkileri olacağı, bu çerçevede oluşturulacak Rekabet Kurulu görüşünün Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM)'ne bildirilmesinin yerinde olacağı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. ("Pegasus") 08.03.2011 tarihinde SHGM tarafından Türkiye - Kazakistan arasında yetkili taşıyıcı olarak tayin edilmiş ve Pegasus, Kazakistan seferlerini 23.01.2012 tarihinde başlatmaya karar vererek tüm hazırlıklarını bu tarihe göre yapmıştır.
- (5) Bununla birlikte, Kazakistan Sivil Havacılık Kurumu tarafından Pegasus'a gönderilen 14.12.2011 tarihli yazıda, Pegasus'a 18.10.2011 tarihinde verilen iznin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan Hava Taşımacılığı Anlaşması'na uygun davranılacağı varsayımıyla verildiği, ancak geçen süreçte Pegasus'un Anlaşma'nın 13. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarına uyumlu davranmadığı belirtilmiştir. Yazının sonuç kısmında Kazakistan Sivil Havacılık Kurumu tarafından, Pegasus'un uçuşlarına başlayabilmesi için Anlaşma'nın ilgili hükümlerine bir an önce uyum sağlaması gerektiğinin belirtildiği vurgulanmıştır.
- (6) 08.05.1996 tarihli ve 22630 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşması"nın 13. maddesinin konu ile ilgili üçüncü fıkrası aşağıdaki gibidir:

- (7) *"3. İşbu Maddenin 2 nci paragrafında anılan tarifeler üzerinde, mümkünse hattın tamamı veya bir kısmı üzerinde işletmecilik yapan diğer havayolu şirketlerine danışıldıktan sonra, her iki Akit Tarafın tayin edilmiş havayolu şirketleri arasında anlaşmaya varılacak ve böyle bir anlaşmaya varılması için, mümkün olduğunda, Uluslararası Hava Ulaştırma Birliğinin (IATA) tarifelerin yapılmasına ilişkin usulleri kullanılacaktır."*
- (8) Pegasus, Kazakistan Sivil Havacılık Kurumu'nun ilgili yazısı üzerine diğer ülke havayolu şirketi olan Air Astana ile temasa geçmiş, taraflar arasında 12.01.2012 tarihinde ücretler konusunda mutabakata varılmış ve Pegasus, planlandığı gibi 23.01.2012 tarihinde Kazakistan seferlerini başlatmıştır.
- (9) Bunun devamında Pegasus, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşması'nın 13. maddesinin üçüncü fıkrasının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırı olup olmadığının incelenmesini, aykırılık bulunduğu sonucuna varılır ise Pegasus'a ilgili uygulamadan dolayı menfi tespit ya da bireysel muafiyet tanınmasını, ayrıca Rekabet Kurulu'na 4054 sayılı Kanun'un 27. maddesinin (g) bendi ve 30. maddesinin (f) bendinde tanınan yetkiler uyarınca, söz konusu aykırılığın giderilmesi için Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne görüş yazılmasını talep etmiştir.
- (10) Devletler, havacılığın sağlıklı ve emniyetli şekilde yapılması amacıyla, havacılıkta çalışan personelin niteliklerinden hava araçlarının teknik özelliklerine, hava alanı şartlarından tehlikeli maddelerin hava yoluyla taşınmasına kadar tüm havacılık konularında detaylı ve iyi tanımlanmış kurallar ve standartlar geliştirmişler, bu kurallara harfiyen uyulmasını sağlamak için de çeşitli organizasyonlar kurmuşlardır. İsmi ve teşkilat yapısı ülkeden ülkeye farklılıklar gösterse de, bu organizasyonlar; o devletin hava sahası içinde gerçekleştirilen her türlü havacılık faaliyeti için Sivil Havacılık Otoritesi olarak devleti temsil ederler.
- (11) Ancak, havacılığın uçak imalatından uçuş operasyonlarına kadar uluslararası bir yapısı olması, ülkelerin kendi hava sahaları içerisinde geçerli olan kurallar sistematığının yetersiz kalmasına yol açmıştır. Bu nedenle havacılık sektörü ile ilgili standartlar uluslararası anlaşmalar ve organizasyonlar vasıtasıyla belirlenmiş ve bu konuda milli hukuk düzenlemeleri uyumlaştırılmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede uluslararası anlaşmaların yapılışı ile ilgili bazı yerleşik usul kuralları bulunmaktadır. Buna göre sivil havacılık anlaşmalarının hazırlanmasında ve imzalanmasında Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin yanında Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden teknokratlar Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile yetkilendirilmekte ve görüşmeleri yürütmektedirler. Bu tür anlaşmalar ekonomik, ticari ve teknik nitelikte olduklarından Bakanlar Kurulu tarafından onaylanmakta, Cumhurbaşkanı'nın onayının ardından Bakanlar Kurulu Kararnamesi ekinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmektedirler. Görüldüğü üzere sivil havacılık alanındaki uluslararası anlaşmaların yürürlüğe girmesi uzun usul süreçlerinin gerçekleştirilmesine bağlıdır.
- (12) Bildirime konu uygulama Türkiye ile Kazakistan arasında imzalanan ikili hava taşımacılığı anlaşmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle söz konusu anlaşma ile Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un hukuk normları bakımından konumu önem arz etmektedir. Nitekim bilindiği üzere normlar hiyerarşisine göre özel kanunlar genel kanunlar karşısında önceliklidir. Bu nedenle Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. tarafından, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşması'nın ilgili maddelerinin uygulanmasında hukuka aykırılık bulunmadığı kanısına varılmıştır.

12-20/521-155

H. SONUÇ

- (13) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; başvuru konusunun 4054 sayılı Kanun kapsamında inceleme olanağının bulunmaması nedeniyle talebin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.